

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Bo Sundholm

Ensihoidon kenttäjohtajan rooli ensihoitajien alueellisena esimiehenä, toimenkuva ja tehtävät työvuoron aikana

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Ensihoitaja AMK
Ensihoidon koulutusohjelma
Opinnäytetyö
12.10.2012

olm
n kenttäjohtajan rooli ensihoitajien alueellisena esimie-
henkuva ja tehtävät työvuoron aikana.

Sivumäärä	27 sivua + 4 liitettä
Aika	12.10.2012
Tutkinto	Ensihoitaja AMK
Koulutusohjelma	Ensihoidon koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	
Ohjaaja(t)	Ylilääkäri Jarmo Lehtonen Sairaanhoitaja Tero Vainio Terveystieteiden maisteri Iira Lankinen
<p>Uusi asetus ensihoitopalvelusta määrittelee palvelu-, koulutus- ja valmiustason sairaanhoito-alueelle. Sairaanhoitoalueet on veloitettu tekemään palvelutasonpäättös, jossa määritellään ensihoitopalvelun saatavuus, taso ja sisältö toiminta-alueella. Lohjan sairaanhoitoalueella alueen ensihoidon kenttäjohtaminen siirtyy Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille vuoden 2013 alusta. Palvelutasonpäättöksen mukaan ensihoidon kenttäjohtajan toimeen valitaan ensihoitopäällikön lisäksi viisi kenttäjohtajaa syksyn 2012 aikana.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on määrittää ensihoidon kenttäjohtajan rooli alueellisena esimiehenä. Toisena tarkoituksena on määrittää kenttäjohtajan toimenkuva ja tehtävät työvuoron aikana. Tavoitteena on luoda perusteet kenttäjohtajan toiminnalle ja resurssien käytön tarkoituksenmukaistamiselle. Opinnäytetyö toteutettiin haastattelu- ja havainnointimenetelmällä. Haastattelu toteutettiin Lohjan sairaanhoitoalueella toimiville ensihoidon kenttäjohtajille. Havainnointi suoritettiin Länsi-Uudenmaan Lohjan poliisilaitoksen kenttäjohtoalueella.</p> <p>Tulosten perusteella ensihoidon kenttäjohtajan roolina on toimia sairaanhoitoalueen operatiivisena esimiehenä ja johtaa alueen operatiivista toimintaa kokonaisvaltaisesti palvelutasonpäättöksen mukaisesti. Ensihoidon kenttäjohtaja toimii myös toimialueensa lääkintäjohtajana monipotilas- ja suuronnettomuustilanteissa. Ensihoidon kenttäjohtajan toimenkuvaan kuuluu yhteistyö hätäkeskuksen kanssa. Ensihoidon kenttäjohtajan tehtäviin kuuluu osallistua kiireellisiin hälytystehtäviin sovitun hälytysohjeen mukaan.</p> <p>Jatkossa olisi hyvä kartoittaa alueen kenttäjohtamisen toimivuutta uudestaan vuoden päästä siitä, kun toiminta on aloitettu sairaanhoitoalueen toimesta.</p>	
Avainsanat	ensihoito, lääkinnällinen johtaminen, kenttäjohtaja, johtamisjärjestelmä

lm
y Care Field Commander's Role, Duties and Job De-

Number of pages	24 pages + 4 appendices
Date	12 October 2012
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Emergency Care
Specialisation	Emergency Care
Instructors	Senior Physician Jarmo Lehtonen Registered Nurse Tero Vainio Master of Health Sciences Iira Lankinen
<p>The new Regulation defines the primary care service, training and preparedness in the hospital area. The Finnish hospital areas are obligated to make a decision which defines the primary care service availability, standard and contents at the operation range. The Lohja medical care in the field of primary care management will be moved to the Helsinki and Uusimaa Hospital District at the beginning of 2013. According to decision, a primary care field commander and five field leaders are chosen in autumn 2012.</p> <p>The purpose of my study was to determine the primary care field commander's role as a regional supervisor. The second purpose was to determine job description off the field commander and his/her tasks during working shift. The aim was to lay the foundations for the field commander's policy and the use of resources. My study was carried out with the methods of interviews and observation. The interviews were carried out at the Lohja Hospital, Finland. The observation was carried out in Western Uusimaa, Lohja policestation.</p> <p>The results showed that the role of the primary care field commander was to act as an operational nursing supervisor and to lead operational activities. He/she also served as medical director in major accidents. Moreover, job description included collaboration with dispatchers. He/she also took part in urgent tasks according to the current instructions and regulations.</p> <p>In the future, it would be good to chart the field of management functionality in 2014, after one year the operation has been initiated by the hospital area.</p>	
Keywords	primary care, medical management, EMS sector supervisor, management system

	1
2 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	2
3 ENSIHOITOPALVELU	2
3.1 Ensihoitopalvelun järjestäminen	2
3.2 Porrastettu ensihoitojärjestelmä osana ensihoitopalvelua	3
4 KENTTÄJOHTAMINEN	5
4.1 Ensihoidon kenttäjohtaminen	5
4.2 Ensihoidon kenttäjohtaja	6
4.3 Ensihoidon kenttäjohtajan tehtävät	7
4.4 Viranomaisverkon merkitys kenttäjohtamisessa	8
4.5 Reaaliaikaisen kenttäjohtamisjärjestelmän merkitys kenttäjohtamisessa	10
5 KENTTÄJOHTAMINEN LOHJAN SAIRAANHOITOALUEELLA	11
6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	12
7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET	13
7.1 Ensihoidon kenttäjohtajan rooli alueellisena esimiehenä	13
7.2 Ensihoidon kenttäjohtajan toimenkuva ja tehtävät työvuoron aikana	14
7.3 Poliisin kenttäjohtajan rooli, toimenkuva ja tehtävät työvuoron aikana	15
8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	16
8.1 Johtopäätökset	16
8.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys	18
8.3 Pohdinta	19
8.4 Jatkotutkimusehdotukset	21
9 LÄHTEET	22
LIITE 1 Tutkimuslupahakemus ja haastattelukysymykset	
LIITE 2 Havainnointilupahakemus	
LIITE 3 Poliisiosaston esimerkit seuraamiseen liittyvistä rajoituksista	
LIITE 4 Lohjan lääkintäjohtajaohje 2008	

YHENTEET

FinnHEMS10	Lääkärihelikopteri (entinen MediHeli 01)
H+H	Kaksi hoitotason ensihoitajaa
H+P	Yksi hoito- ja yksi perustason ensihoitaja
HUS	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
K1	Poliisin kenttäjohtaja
KEJO	Viranomaisten tuleva kenttäjärjestelmä
L4	Sairaanhoitoalueen kenttä-/lähdönjohtaja
L5	Tilannejohtaja/vuoro esimies
PEKE	Pelastuksen kenttäjärjestelmä
POKE	Poliisin kenttäjärjestelmä
TETRA	Digitaalinen radioverkko
VIRVE-verkko	Viranomaisverkko

Ensinointi etää kovaa muutosaikaa. Uusi asetus ensihoitopalvelusta määrittelee palvelu-, koulutus- ja valmiustason sairaanhoitoalueelle. Jokainen sairaanhoitoalue on velvoitettu tekemään palvelutasonpäättös, jossa määritellään ensihoitopalvelun saatavuus, taso ja sisältö toiminta-alueella. Ensihoitopalvelua järjestäessään sairaanhoitoalue vastaa ensihoitopalvelun ylläpidosta, johtaa ensihoitopalvelun operatiivista toimintaa, laatii toimintaohjeet kuljetettavien potilaiden hoidosta ja ei-kuljetettavien potilaiden kuljettamatta jättämisestä. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta 2011).

Lohjan alueen ensihoidon kenttäjohtaminen siirtyy Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille vuoden 2013 alusta. Palvelutasonpäättöksen mukaan ensihoidon kenttäjohtajan toimeen valitaan ensihoitopäällikön lisäksi viisi kenttäjohtajaa. Pätevyysvaatimus noudattaa ensihoitoasetuksessa olevaa vaatimustasoa. Alueen maantieteellisen laajuuden vuoksi kenttäjohtajille katsotaan eduksi hyvää paikallistuntemusta. (HUS palvelutasonpäättös 2012.)

Tässä opinnäytetyössä keskitytään ensihoitopalvelun kenttäjohtajan rooliin, toimenkuvaan ja tehtäviin Lohjan sairaanhoitoalueen operatiivisen ensihoidotoiminnan esimiehenä. Ensihoidon kenttäjohtaja toimii HUS Lohjan sairaanhoitoalueen vastuulääkärin ja ensihoitopäällikön alaisena. Opinnäytetyön tavoitteena on luoda perusteet HUS Lohjan sairaanhoitoalueen ensihoidon kenttäjohtajan toiminnalle ja resurssien käytön tarkoituksenmukaistamiselle. Perusteiden luomisella pyritään parantamaan viranomaisyhteistyötä mm pelastustoimen, poliisin, hätäkeskuslaitoksen ja sosiaalitoimen osalta. Lisäksi pyritään siihen, että kenttäjohtaja pystyy käyttämään käytössä olevat resurssit mahdollisimman hyvin hyödyksi. Samalla saadaan työkalut, joita kenttäjohtaja vaatii voidakseen valvoa ja johtaa riittävän tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti kenttätoimintaa.

Opinnäytetyön ohjaajana ja työelämän asiantuntijana toimii HUS/Lohjan sairaalan päivytyalueen osastonylilääkäri ja ensihoidon vastuulääkäri Jarmo Lehtonen. Työelämän ohjaajana toimii lisäksi Vihdin sairaankuljetuksen toimitusjohtaja ja sairaanhoitaja Tero Vainio, joka toimii myös HUS/Lohjan sairaanhoitoalueen ensihoidon kenttäjohtajana. Metropolia Ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjauksesta vastaa TtM Iira Lankinen.

TARKOITUS JA TAVOITTEET

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

... on määrittää ensihoidon kenttäjohtajan rooli alueellisena esimiehenä. Toisena tarkoituksena on määrittää kenttäjohtajan toimenkuva ja tehtävät työvuoron aikana. Tavoitteena on luoda perusteet kenttäjohtajan toiminnalle ja resurssien käytön tarkoituksenmukaistamiselle.

Tutkimuskysymykset ovat:

1. Mikä kenttäjohtajan rooli on alueellisena esimiehenä?
2. Mitä ovat kenttäjohtajan toimenkuva ja tehtävät työvuoron aikana?

3 ENSIHOITOPALVELU

Ensihoitopalvelulla tarkoitetaan kunnan terveydenhuoltoviranomaisten järjestämää päivystystoimintaa, jonka perustehtävä on turvata äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen ensihoito tapahtumapaikalla, kuljetuksen aikana sekä sairaalassa. Ensihoitopalvelu kattaa hätäkeskuksen toiminnan onnettomuus- ja sairastapausten avunpyyntöjen käsittelyssä, lisäksi se määrittää hoitoon käytettävien resurssien määrän ja hälyttämisen. (Kuisma, Holmström, Porthan 2009:27; Terveydenhuoltolaki 2011 § 46).

3.1 Ensihoitopalvelun järjestäminen

1.5.2012 voimaan tulleen ensihoitopalvelua määrittävän asetuksen mukaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän on järjestettävä alueellaan toiminnalliseen kokonaisuuteen liittyvä ensihoitopalvelu. Ensihoitopalvelu on suunniteltava ja toteutettava yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että nämä yhdessä muodostavat alueellisesti toiminnallisen kokonaisuuden. Sairaanhoitopiiriin kuntayhtymä voi järjestää ensihoitopalvelun alueellaan tai osassa sitä hoitamalla toiminnan itse, järjestämällä ensihoitopalvelun yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen tai toisen sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän kanssa tai hankkimalla palvelun muulta palvelun tuottajalta, esimerkiksi yksityiseltä palvelun tuottajalta. Ensihoitopalvelussa on oltava palvelusta vastaava lääkäri, joka johtaa alueen ensihoitopalvelua ja sen toimintaa yhdessä alueen ensihoidon kenttäjohtajan kanssa palvelutasonpäättöksen mukaisesti. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta 2011 § 4-39).

äritellään ensihoitopalvelun toiminta-alueella palvelun saamistason päätös perustuu riskianalyysiin, erilaisiin sairastumista ensihoidossa vaikuttaviin tekijöihin. Riskianalyysissä on otettava huomioon alueella vakituisesti oleskeleva väestö ja sen ikärakenne, vapaa-ajan asutus ja matkailu, liikenteelliset seikat sekä alueen erityiset onnettomuusriskit ja niistä todennäköisesti aiheutuvien henkilövahinkojen määrä. Tämän vuoksi sairaanhoitopiirillä on myös oltava ympärivuorokautinen ensihoitopalvelun kenttäjohtaja, joka järjestämistavasta riippumatta toimii sairaanhoitoalueensa tilannejohtajina ensihoitopalvelusta vastaavan lääkärin ja päivystävän ensihoidolääkärin alaisuudessa. Lisäksi erityisvastuualueen ensihoitokeskuksen on järjestettävä alueellaan ympärivuorokautinen ensihoidolääkäripäivystys vähintään yhteen toimipisteeseen. Ensihoidolääkärin tehtävänä on johtaa toimialueensa lääketieteellistä toimintaa. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta 2011 § 4-9).

3.2 Porrastettu ensihoitojärjestelmä osana ensihoitopalvelua

Porrastetulla ensihoitojärjestelmällä tarkoitetaan äkillisten terveydentilan kohdistuvien häiriöiden/vammojen hoitoon tarkoitettua palveluverkostoa. Järjestelmän tarkoituksena on viedä tarkoituksenmukainen tutkimus ja hoito potilaan luokse. Järjestelmä on neliportainen, johon kuuluu hätäkeskus, ensivaste, perus/hoitotason ensihoito ja ensihoidolääkäritasoinen hoito. (Kuisma ym. 2009: 24.)

Hätäkeskus on järjestelmän ensimmäinen porrastus. Ensihoitojärjestelmä aktivoituu asiakkaan soittaessa yleiseen hätänumeroon 112. Hätäkeskuksen tehtävänä on arvioida sairastumisen tai vammautumisen aiheutuma riski potilaalle ja hälyttää tarkoituksenmukainen vaste potilaan luokse. Tarvittaessa hätäkeskus antaa puhelinohjausta kohteeseen siihen asti kun ensimmäinen yksikkö on kohteessa ja ottaa tilanteen hoitaakseen. (Valtioneuvoston asetus hätäkeskuslaitoksesta 990/2000 § 4).

Ensivaste on toinen porrastus. Hätäkeskus hälyttää riskinarvioon perustuen lähimmän ja potilaan nopeimmin saavuttavan ensihoitoon kykenevän yksikön jo hätäpuhelun aikana. Ensivasteella tarkoitetaan mitä tahansa lääkinnälliseen ammattiapuun pystyvää yksikköä, joka tavoittaa hätätilapotilaan todennäköisesti ensimmäisenä. Ensivasteyksikkö on yksikkö, jolla on kirjallinen sopimus ja hoito-ohjeet alueen sairaanhoitopiirin kanssa ja joka pystyy ainakin hätäensiapuun, ensiarvioon, havaintojensa raportoimiseen ja sydämen henkeä uhkaavan rytmihäiriön hoitamiseen ulkoisella sähköisellä rytminsiirrolla.

...a yksikköä ei koskaan hälytetä kohteeseen ainoana yksik-
...jeta potilasta oma-aloitteisesti. Ensivasteyksikkö voidaan
...sävasteeksi, avustamaan pelastus- ja ensihoitotehtävissä tai
opastamaan kauempaa tulevia yksiköitä. (Kuisma ym. 2009: 27.)

Kolmanteen portaaseen kuuluvat kuljetukseen kykenevät ensihoitoyksiköt. Yksiköt jao-
tellaan kahteen tasoon, perustasoon ja hoitotasoon. Jokaiseen sairaankuljetushälytyk-
seen hälytetään vähintään perustasoinen sairaankuljetusyksikkö, jonka henkilöstöllä on
riittävät valmiudet valvoa ja huolehtia potilaasta siten, ettei hänen vointinsa sairaankul-
jetuksen aikana odottamatta huonone. Tarvittaessa yksikön henkilöstö kykenee suorit-
tamaan yksinkertaiset henkeä pelastavat hoitotoimenpiteet. Perustason ensihoitoa toteu-
tetaan sairaankuljetuksen vastuulääkärin ohjeiden mukaan. (Kuisma ym. 2009:27.)

Vaativimpien toimenpiteiden suorittamiseen perusyksikkö hälyttää avukseen hoito- tai
lääkäriyksikön. Hoitotason yksikkö hälytetään aina, kun hätäkeskuksen riskinarvion
mukaan potilaalla on henkeä uhkaava peruselintoiminnan häiriö tai välitöntä hoitoa vaa-
tiva vamma. Hoitotason yksiköllä on valmius hoitaa hätätilapotilasta tehostetun hoidon
tasolla ja toteuttaa sairaankuljetus siten, että potilaan elintoiminnot voidaan turvata. En-
sihoitajat toteuttavat potilaan ensihoitoa sairaankuljetuksen vastuulääkärin antamien
määräysten mukaan. Tarvittaessa lääkehoitoa toteutetaan lääkärin määräyksestä joko
ennalta annetun hoito-ohjeen tai puhelinkonsultaation perusteella. Hoitotason yksikössä
toimivan ensihoitajan on lisäksi kyettävä toimimaan ensihoidon kenttäjohtajana, joka
koordinoi toiminta-alueella tapahtuvaa lääkinnällistä pelastustoimintaa. Kenttäjohtaja
kohdistaa lääkinnälliset voimavarat tarpeen mukaisesti. Kenttäjohtajan pitää myös arvi-
oida onnettomuuspaikan ja olosuhteiden vaikutus potilaiden hoitotoimiin. Hänen pitää
myös arvioida potilaiden määrä ja saatavissa olevan kuljetuskapasiteetin määrä. Kenttä-
johtaja osallistuu tarvittaessa tukemaan ensihoitohenkilöstöä hoitotasoisena ensihoitaja-
na. (Kuisma ym. 2009: 27 ; Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta §
10).

Järjestelmän neljäntenä portaana toimii ensihoitolääkäri. Päivystävän ensihoitolääkärin
tehtävänä on tuoda tehtäväpaikalle tarvittaessa lääketieteellinen osaaminen ja ottaa joh-
tovastuu potilaan kokonaisvaltaisesta hoitamisesta. Päivystävä ensihoitolääkäri toimii
myös konsulttina toiminta-alueensa ensihoitoyksiköille ja antaa hoito- ja kuljetusohjeis-
tukset. Suuronnettomuustilanteessa ensihoitolääkäri toimii hoitojohtajana. Alueellisesti

taa lääkintäjohtajuuden tehtävällä, jos katsoo tarpeelliseksi.

12.)

4 KENTTÄJOHTAMINEN

Yleisesti johtaminen nähdään palveluammattina. Johtaja on organisaation palvelija eikä toisinpäin. Johtajan perustehtävä on tarjota hyvää johtamista. Onnistunut johtaminen perustuu kokonaisuuksien hallintaan. Kokonaisuuden hallinta tarkoittaa systemaattista ajattelua, luonnollisen vaihtelun ymmärtämistä, ihmisten oppimiseen ja ymmärtämiseen sekä niiden keskinäisvaikutusten hallintaa. Johtamisen keskeinen tehtävä on osoittaa päämäärä, suunta ja visio. (Juuti 2005.)

Johtajuus on myös vuorovaikutusta, jonka avulla vaikutetaan muiden ryhmän jäsenten asenteisiin ja toimintaan. Johtajuus tarkoittaa toimintaa, jolla tuetaan ryhmän tavoitetta ja ottaa huomioon ryhmän ja sen jäsenten tarpeet. Johtajan ja ryhmän jäsenten toiminta on riippuvaista toisistaan, sillä johtajuus syntyy ryhmän vuorovaikutuksessa ja sitä harjoitetaan juuri vuorovaikutuksen avulla. Johtajuus liittyy yksilön ominaisuuksiin, jota voi kehittää ja harjoitella. Johtajalla on vaikutusvaltaa suhteessa muihin ryhmän jäseniin. Myös muilla ryhmän jäsenillä voi olla valtaa vaikuttaa toisiin, vaikka heillä ei olisi sikaan johtajan asemaa. Johtaja voi delegoida valtaansa muille ryhmän jäsenille, jolloin jäsenten motivaatio ja ryhmään sitoutuminen usein kasvavat. Erityisesti tehtäväkeskeisissä ryhmissä johtajan rooliin kuuluu usein toimia yhdyshenkilönä ryhmän ja sitä ympäröivän organisaation välillä. (Rouhiainen-Neunhäuserer 2009.)

Kenttäjohtaminen on käsitteenä vanha. Poliisi, palo- ja pelastustoimella sekä puolustusvoimilla on ollut johtaja kautta aikojen. Eniten johtaminen korostuu sotilaallisella puolella, jossa johtajalla voi olla 5-15 miestä johdettavanaan. Johtaminen on tehokkainta kun johdettavana on 5 alaista. Nämä 5 alaista voivat olla ryhmänjohtajia, joilla on myös johdettavanaan 5 alaista. (Komokallio 2012).

4.1 Ensihoidon kenttäjohtaminen

Sairaanhoidon ensihoitoyksiköiden ja usean eri viranomaisen yhteistyötehtävissä tarvitaan ensihoidon kenttäjohtamista. Päivittäisellä monipotilastilanteella tarkoitetaan tilannetta, jossa potilaita on enemmän kuin kolme altistunutta. Monipotilastilanteeksi

enne, jossa välittömästi apua tarvitsevia on enemmän kuin johtaminen korostuu tilanteissa, kun yksiköiden kysyntä ylittää organisaatiossa on toiminta-alueen johtamiseen perehtynyt henkilö, jonka tehtäviin kuuluu muun muassa hallita alueen valmiuden ja resurssien riittävyttä. (Silfvast 2012).

Ensihoitoon kenttäjohtaminen alkaa vakiintua vasta uuden ensihoitopalveluasetuksen myötä, kun asetus vaatii sairaanhoitoalueelle vuorokauden ympäri toimivan ensihoidon kenttäjohtajan, joka toimii järjestämistavasta riippumatta alueen tilannejohtajana. Kenttäjohtajan toimenkuvan ja tehtävän määrittelee alueen ensihoidosta vastaava lääkäri. Kenttäjohtaja johtaa oman alueensa operatiivista toimintaa ja toimii alueen vastuulääkäriin ja päivystävän ensihoitolääkäriin suorassa alaisuudessa. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoidosta 2011 § 9).

4.2 Ensihoidon kenttäjohtaja

Ennen ensihoidon asetusta (2011) kenttäjohtaja on ollut käsitteenä melko tuntematon. Suomessa esimiestoimintaa ensihoidossa on ollut pisimpään Helsingin pelastuslaitoksella. (Silfvast 2012).

Kenttäjohtajaksi nimetty henkilö johtaa operatiivista toimintaa riippumatta siitä, kuka ensihoitopalvelua tuottaa. Kenttäjohtaja toimii yhteistyössä muiden viranomaisten johdon kanssa, kuten esimerkiksi poliisin ja pelastustoimen kanssa. Ensihoidon kenttäjohtajan tehtävä on osallistua ensihoidotehtäviin hoitotason ensihoitajana, ohjeistaa toimialueellaan ensihoitoyksiköiden käytön moniviranomaistehtävillä, sekä tukea hätäkeskuksen toimintaa päivittäistoiminnassa.. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta § 10).

Ensihoitopalvelun kenttäjohtajan koulutusvaatimus on ensihoitoasetuksen mukaan ensihoitaja AMK tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu lailistettu sairaanhoitaja, joka on suorittanut hoitotason ensihoitoon suuntaavan vähintään 30 opintopisteen laajuisen opintokokonaisuuden ammattikorkeakoulussa, jossa on ensihoidon koulutusohjelma. Lisäksi kenttäjohtajalla on oltava riittävä ensihoidon hallinnollinen ja operatiivinen osaaminen ja tehtävän edellyttämä kokemus. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta 2011 § 10).

hoitajan tehtävät

Väestöasiainministeriön määrittämä ensihoitajan tehtävänkuvauksen mukaan ensihoitajan pääasiallinen tehtävänkuvauksen on operatiivinen johtaminen ja hoitotason ensihoitajana toimiminen. Kenttäjohtajalla on määritelty myös muita tehtäviä riippuen toimialueella sovitusta toimintamallista. Tehtäviin voi kuulua koulutus ja ohjaus, kehittäminen, esimiestehtävät, kalustohuolto, valvonta, tiedottaminen ja jokin henkilökohtainen vastuualue. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta 2011 § 10).

Kenttäjohtajan tehtävät voivat sisältää erilaisia koulutustehtäviä kuten esimerkiksi toimipiste/työvuorokoulutuksia ja tasotestauksia uusista hoito-ohjeistuksista. Kenttäjohtaja toimii myös sidosryhmäkouluttajana. Uuden työntekijän perehdytys alueen toimintatapaan ja ohjeistuksiin erikoistilanteissa voi myös kuulua kenttäjohtajan tehtäviin riippuen siitä, kuka on alueen palveluntuottaja. (Korhonen & Stolt - Takala 2005).

Toiminta-alueen ensihoitojärjestelmän kehittäminen yhdessä ensihoidosta vastaavan lääkärin kanssa kuuluu myös kenttäjohtajan tehtäviin. Kenttäjohtajan tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa yhteistoimintaharjoituksia yhdessä pelastustoiminnan kanssa alueen riskikohteissa (suuret tehtaot, kaivokset) ja ylläpitää yhteistyö eri viranomaistahojen kanssa (poliisi, sosiaalitoimi, pelastuslaitos). Kenttäjohtaja antaa palautteen ensihoitotehtävien suorittamisesta ensihoitajille. (Korhonen ym. 2005).

Kenttäjohtajat osallistuvat esimiestaholla ensihoitotoiminnan sisäisiin palavereihin ja päätöksentekoon, työntekijöiden hyvinvoinnin tukemiseen ja henkilöstöhallintaan. He osallistuvat myös esimiesasemassa ongelmatilanteiden ratkaisuun ja tarvittaessa asian eteenpäin viemiseen. Vuoro esimiehenä voi toimia palveluntuottajan palveluksessa oleva vastaava ensihoitaja (L5), jonka tehtävänä on edustaa palveluntuottajaa sekä toimia esimiehenä. Operatiivinen johtovastuu säilyy kuitenkin sairaanhoitoalueen kenttäjohtajalla. (HUS/Hyvinkään ensihoitopalvelun johtaminen. 2012).

Kenttäjohtaja huolehtii ensihoitotoimintaa valvovana henkilönä lääkintälaitteiden ja muun kaluston kunnosta, ylläpidosta ja asianmukaisuudesta. Kenttäjohtaja voi huomauttaa puutteellisesta hoitovälineistöstä, jos se ei vastaa palvelupäätöksessä asetettua vaatimusta. Tehtävänä on valvoa, että hoitovälineistö on alueen vaatimuksen mukainen. Kenttäjohtaja on koulutus- ja valvontavastuussa lääkintälaitteiden turvallisesta ja asianmukaisesta käytöstä. (Korhonen ym. 2005).

vastuu. Tarvittaessa kenttäjohtaja ohjeistaa sairaanhoitopiirien suorittamaa toimintaa, kuten ensihoitokertomusten työturvallisuuteen liittyviä asioita. Kenttäjohtaja huomioi saadut asiakaspalautteet ja tarvittaessa antaa ensihoitajille rakentavaa palautta. Vakavat potilaan hoitoon tai potilasturvallisuuteen liittyvät poikkeamat toimitetaan ensihoidon vastuulääkärille, joka arvioi tilanteen ja tekee oman päätöksen jatkotoimista. (Korhonen ym. 2005).

Kenttäjohtaja toimii yhteyshenkilönä tiedottamalla sairaanhoitoalueella tai sairaanhoitopiirissä tapahtuvista sisäisistä muutoksista, jotka vaikuttavat kentällä tapahtuvan ensihoidon toimintaan. Tällaisia ovat esimerkiksi hoito-ohjeistuksien päivitys ja hoitokäytännön muuttuminen. (Korhonen ym. 2005.)

Jokaisella kenttäjohtajilla on oma vastuualue, josta he huolehtivat oman työvuoronsa aikana. Tällaisia vastuualueita voivat olla esimerkiksi operatiivisen toiminnan kehittäminen, yhteisharjoitusten suunnittelu yhdessä pelastuslaitoksen kanssa tai työpaikkakoulutuksen suunnittelu ja toteuttaminen. (Korhonen ym. 2005).

4.4 Viranomaisverkon merkitys kenttäjohtamisessa

Tehokkaan johtamisen edellytykset ovat kommunikoinnin ja viestinnän toimimisessa. Kenttäjohtaja on yhteydessä ensihoitoyksiköiden ja muiden viranomaisten kanssa pysyäkseen toimimaan ja tekemään päätöksiä tilanteen vaatimalla tavalla. Kenttäjohtajan tekemään päätöksentekoon vaaditaan aina ajankohtaista tietoa perustuen kohteesta ilmoitettuun tilannetietoon. Tilannetiedot kenttäjohtajalle voivat antaa hätäkeskus, joka on yhteydessä kohteeseen tai tiedot antaa ensihoitoyksikkö tai muu viranomaisyksikkö, joka on kohteessa. Suomessa eri viranomaiset käyttävät viestinnässä omaa viranomaisradioverkkoa (VIRVE -verkko). Virve-verkkoa ovat oikeutettuja käyttämään sosiaali- ja terveysministeriö ja sen alaiset laitokset, sosiaali- ja terveystoimen käyttäjäyksiköt kunnissa sekä sairaankuljetussopimuksen tehneet sairaankuljetusyksiköt. Viranomaisverkon käyttäjiä ovat myös poliisi, pelastustoimi, puolustusvoimat ja rajavartiolaitos. (Bodman 2007: 7.)

VIRVE -verkko on olennainen osa pelastus- ja turvallisuusviranomaisten johtamisjärjestelmää. Se tarjoaa mahdollisuuden kommunikoida tietoturvallisesti yli viranomaisrajojen. Järjestelmään määritellyt puheryhmät tukevat tehokkaasti operatiivista johtamista.

on korvaamaan yli 50 aiemmin eri viranomaisia palvelutta
oa. VIRVE -verkko on koko Suomen kattava. VIRVE -
on tuottaa laadukkaita, toimintavarmoja ja kustannustehok-
kaita operaatiokriittisiä tietoliikenne- ja järjestelmäpalveluja turvallisuusviranomaisten
viestintä-, johtamis- ja yhteistoimintatarpeisiin. VIRVE -verkon avulla on yhdistetty
paikkatieto, reaaliaikainen yksiköiden seuranta ja hätäkeskusten ja viranomaisten johto-
keskusten välinen hälyttäminen, johtaminen sekä tilannekuvan ylläpito. (Suomen eril-
lisverkot 2011).

VIRVE -verkko perustuu TETRA ó teknologialle. TETRA on viranomaisille suunnitel-
tu ja suunnattu digitaalinen puheradioverkko. TETRA tukee puhe- että tiedonsiirtoa.
Käytettävissä on yhdensuuntainen radiopuhelu sekä kahdensuuntainen puhelu päättei-
den välillä. TETRA mahdollistaa myös monenväliset ryhmäpuhelut. GSM-verkkoa poi-
keten TETRA:lla on käytössä useita eri salausavaimia. TETRA käyttää eri sa-
lausavaimia riippuen siitä onko kyseessä yksilö-, ryhmä- vai päästä päähän -puhelu.
TETRA:ssa on myös sisäänrakennettuna ominaisuus, joka havaitsee häirinnän. Tämän
vuoksi viranomaispuheliikennettä on lähes mahdoton kuunnella ilman yksilöityä VIR-
VE-laitetta. (Suomen viranomaisverkot 2011.)

Jokainen käytössä oleva VIRVE-laite on parametroitu tietyntylaiseksi. Kaikilla viran-
omaistoimijoilla on omat tehtävänto- ja päivittäistoiminta-puheryhmänsä sekä suuron-
nettomuus-puheryhmät. Moniviranomaistehtävälle on omat kutsupuheryhmät, jota jo-
kainen viranomaistaho on velvollinen kuuntelemaan aktiivisesti. Lisäksi on määritelty
omat toimintapuheryhmät. Jokaisella viranomaisella on omat toimintaryhmänsä, jotka
on tarkoitettu käytettäväksi yksikön tai muiden muodostelmien väliseen viestiliiken-
nointiin. Toimintaryhmien käyttöä voidaan jaotella muun muassa toimialueiden, kunti-
en, asemien tai pelastustoiminnan muodostelmien mukaisesti. Toimintaryhmät eivät ole
hätäkeskuksen kuunneltavissa, ellei asiasta erikseen sovita hätäkeskuksen kanssa. (Vir-
ve käyttöohjeistus 2012: 4-5.)

Hätäkeskus välittää yksiköille tehtävät tehtävänto-puheryhmässä. Puheryhmässä vies-
titetään vain tehtävän antoon liittyvät asiat kuten kiireellisten tehtävien annot sekä pu-
heena että viestinä. Puhelähetys tehtävänto-puheryhmässä on yksisuuntainen ja sen
kuulevat koko toiminta-alueen ensihoitoyksiköt. (Virve käyttöohjeistus 2012: 3).

ä on hätäkeskuksen ja ensihoito- ja pelastustoimen yksiköimä on tarkoitettu tehtävänannon jälkeiseen viestiliikenteliittyvät lisätiedot), kiireettömiin ja operatiivisista toimintaa tukeviin tehtäviin kuten oma-aloitteisiin tehtäviin sekä ilmoituksiin, joilla on operatiivisen valmiuden kannalta merkitystä. Päivittäistoiminta-puheryhmä on määritelty alueellisesti. (Virve käyttöohjeistus 2012: 3.)

Moniviranomaistehtävän yhteistoimintaviestitykseen voidaan käyttää viranomaisten kahdenvälisen puheryhmien lisäksi tai sen sijaan moniviranomaistoiminta puheryhmiä. Moniviranomaistoiminnan johtamiseen käytettävää puheryhmää käytetään pääsääntöisesti yhteistoimintatehtävän johtamistoimintaan liittyvään viestitykseen eri viranomais-ten välillä. Moniviranomaistoimintapuheryhmiä käytetään pääsääntöisesti viranomais-ten yhteistoimintatehtävän toimintaan liittyvään viestitykseen. (Virve käyttöohjeistus 2012: 6.)

4.5 Reaaliaikaisen kenttäjohtamisjärjestelmän merkitys kenttäjohtamisessa

Kenttäjohtaja tarvitsee hyvään ja onnistuneeseen operatiiviseen johtamiseen työkaluja. Joillain alueilla on jo pitkään ollut käytössä tietojärjestelmäpohjainen kenttäjohtojärjestelmä. Järjestelmän etuna on nähdä reaaliaikaisesti oman alueen yksiköiden sijainnit, tilatiedot, hälytystiedot, kuljetusosoitteet ja valmiustaso. Kenttäjohtaja pystyy järjestelmää apuna käyttäen tekemään valmiussiirtoja, siirtää tehtäviä lähimmälle ja tarkoituk- senmukaisemmalle yksikölle, käyttää järjestelmää resurssitaulukkona ja luomaan toi- mintastrategiaa tilanteiden vaatimilla tavoilla. Tarvittaessa kenttäjohtaja voi laajentaa näkymää ja poimia lähimpänä yksikkönä myös toisen alueen ensihoitoyksikön tehtäväl- le yhteistyössä toisen alueen kenttäjohtajan kanssa. (Logica 2012.)

Johtamisjärjestelmiä on saatavilla muutamia vaihtoehtoja, joita voi muokata oman toi- minnan tarkoituksen mukaisesti. Poliisilla on olemassa POKE-järjestelmä, pelastustoi- mella on PEKE-järjestelmä että Merlot-järjestelmä ja puolustusvoimilla MATI- järjestelmä. Ensihoidossa on käytössä muunneltuja versioita PEKE-järjestelmästä sekä Codea-järjestelmä, jonka sovellus on suunniteltu pelastus- ja ensihoidon kenttäjohtojär- jelmäksi.(codea.fi; Logica). Hätäkeskuslaitos käynnisti 2008 yhteistyössä yhteistyö- viranomaisten kanssa yhteistyöhankkeen, jonka tavoitteena on luoda määreet yhteiseen tietotekniikkaan perustuvan kenttäjohtamisjärjestelmään (KEJO), joka tuo yhteen kaikki turvallisuusviranomaiset (poliisi, pelastus, raja ja sosiaali- ja terveystoimi). Tavoitteena

5 KENTTÄJOHTAMINEN LOHJAN SAIRAANHOITOALUEELLA

Lohjan sairaanhoitoalue on yksi viidestä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) sairaanhoitoalueista. Lohjan sairaanhoitoalue kattaa seuraavat alueet: Inkoo, Karjalohja, Karkkila, Lohja, Nummi-Pusula, Siuntio ja Vihti. Asukasmäärä sairaanhoitoalueella on noin 93000 ja pinta-ala on 3277 km², josta 730 km² on vesistöä. Alueella on Lohjan aluesairaalan lisäksi psykiatrista erikoissairaanhoidoa tarjoava Paloniemen sairaala. Virka-aikana perusterveyshuollon päivystykset toimivat kuntien omilla terveysasemilla mutta virka-ajan ulkopuolinen päivystys sijaitsee Lohjan yhteispäivystyksessä. (HUS.fi 2011).

Ensihoidon palveluntuottajia on kolme yksityistä palveluntuottajaa. Nämä ovat HES sairaankuljetus Oy/Länsi-Uusimaa, Vihdin sairaankuljetus Oy ja MedGroup Karkkila Oy. Alueella on yhdeksän yksikköä, joista kolme on hoitoyksikköä (H+H), kuusi hoitotason yksikköä (H+P). Perustason yksiköitä alueella ei ole.

HUS:n seitsemällä ensihoidon järjestämisalueella (Helsingin, Jorvin, Peijaksen, Hyvinkään, Porvoon, Lohjan ja Länsi-Uudenmaan sairaanhoitopiirit) toimii ympärivuorokauden päivystävä kenttäjohtaja (entinen nimike lääkintäesimies, L4). Helsingin, Jorvin, Peijaksen ja Hyvinkään järjestämisalueilla kenttäjohtaja toimii omassa yksikössään. Lohjan, Porvoon ja Länsi-Uudenmaan järjestämisalueilla kenttäjohtaja toimii hoitotason yksikössä toisen ensihoitajan työparina. Kenttäjohtajat toimivat moniviranomais- ja monipotilastilanteissa päivystävän ensihoitolääkärin alaisuudessa ensihoitopalvelun tilannejohtajina niillä valtuuksilla, mitä alueen ensihoidon vastuulääkäri ennalta on määrittänyt. Päivystävä ensihoitolääkäri voi ottaa vastuun tilannejohdosta itselleen tilanteen mukaan. (HUS palvelutasonpäättös 2012.)

Kenttäjohtajalla on HUS/Lohjan sairaalan vastuulääkärin määräämä velvoite, joka mahdollistaa toimimisen alueen kenttäjohtajana. Kenttäjohtajan tehtävänä on valvoa ja puutua, mikäli alueen hälytysohjeesta poiketaan tai alueen ensihoitovalmius tai sen taso laskee ja informoida palvelun tilaajaa poikkeavasta palvelutilanteesta. Kenttäjohtajat ovat alueella pitkään työskennelleitä hoitotason ensihoitajia. Koulutustaustavaatimukse-

sairaanhoitaja AMK tai lähihoitaja/ensihoito. Sairaanhoitajilta lisäksi Arcadan HUS/hoitotason koulutus (80 op), jotta he hoitotasolla. Lisäksi Arcadassa on aloitettu ensihoidon johtamiseen suuntautunut koulutus (30 op), johon kaikkien kenttäjohtajien tulee osallistua. Ensihoitajilla, joilla ei ole AMK-pätevyyttä, suositeltiin tämän pätevyyden hankkimista, voidakseen toimia kenttäjohtajan toimenkuvassa jatkossa. (HUS palvelutasonpäättös 2012.)

Kenttäjohtaja toimii alueella hoitotason yksikössä hoitotason ensihoitajana. Tehtävänä on normaalien hälytystehtävien lisäksi valvoa operatiivista toimintaa yhdessä hätäkeskuksen kanssa ja ylläpitää riittävä ensihoitovalmius Lohjan sairaanhoitoalueella. Kenttäjohtaja liitetään korkeariskisiin hälytystehtäviin erillisen hälytysohjeistuksen (Liite 4) mukaisesti tai omasta aloitteestaan. Hälytysohjeessa määritellään ensihoidon kenttäjohtajan hälytysperuste ja osallistuminen oma-aloitteisesti tehtäviin, johon katsoo tarpeelliseksi. Kenttäjohtaja voi omaan päätökseen perustuen peruuttaa oman osallistumisen tehtävälle tai siirtää johtovastuun tehtävälle menevän hoitoyksikön hoitajalle. Kokonaisvastuu tehtävästä säilyy siitä huolimatta kenttäjohtajalla ja tilannejohtajaksi määrätty hoitoyksikön hoitaja on velvollinen raportoimaan tehtävästä kenttäjohtajalle. (HUS Lohjan sairaanhoitoalueen laatima hälytysohje hätäkeskukselle).

Lohjan sairaanhoitoalueen ensihoidon järjestämisvastuun myötä ensihoidon kenttäjohtajan rooli on selkeytymässä. Kenttäjohtajat ovat sairaanhoitopiirin palkkaamia ja näin ollen ovat puolueettomassa asemassa palveluntuottajaan nähden. Palvelutasonpäättöksen mukaan HUS palkkaa yhden ensihoitopäällikön ja viisi ensihoidon kenttäjohtajaa Lohjan sairaanhoitoalueelle kuluvan syksyn aikana 2012. Ensihoitopäällikkö ja kenttäjohtajat aloittavat toimintansa syksyllä 2012. (HUS palvelutasonpäättös 2012.)

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyö toteutettiin haastattelu- ja havainnointimenetelmällä. Haastattelu toteutettiin Lohjan sairaanhoitoalueella toimiville ensihoidon kenttäjohtajille (n=7). Haastattelu suoritettiin Vihdin sairaankuljetus Oy:ssä. Haastattelulupa (Liite 1) saatiin yrityksen toimitusjohtaja Tero Vainiolta. Haastattelut nauhoitettiin, jonka jälkeen ne litteroitiin. Haastatteluaineistoista poimittiin asiat, jotka vastasivat opinnäytetyön tarkoitusta. Haastattelut suoritettiin 11.6.2012 välisenä aikana. Jokaisella haastattelukerralla paikalla

tattelukertoja oli kolme. Aineisto analysoitiin sisällön analyysimysymysten mukaisesti.

Havainnointi suoritettiin Länsi-Uudenmaan Lohjan poliisilaitoksen kenttäjohtoalueella. Havainnointilupa (Liite 2) saatiin Länsi-Uudenmaan Lohjan poliisilaitoksen kenttätoiminnasta vastaavalta komisario Teemu Värtiseltä, jonka kanssa käytiin läpi havainnoinnin tarkoitus ja tavoitteet sekä allekirjoitettiin poliisihallituksen tekemä sopimus havainnointikäynneistä ja siihen liittyvistä käytännön asioista (Liite 3). Havainnoinnin tarkoituksena oli saada kuva poliisin kenttäjohtajan roolista työvuoron operatiivisena johtajana.

Havainnointikäynnit toteutettiin 5.3.2012 ja 7.2.2012 Lohjan poliisin kenttäjohtoyksikössä. Käynnit olivat päivävuoroja ja kestivät 12 tuntia. Havainnointikäynnin aikana vuorossa ollut kenttäjohtaja kertoi poliisin johtosuhteet ja niiden vaikutukset kenttätoimintaan. Työvuoron aikana havainnointiin kenttäjohtajan operatiivista johtamistapaa ja ne kirjattiin erilliseen vihkoon myöhempää aineiston analysointia varten. Aineisto analysoitiin sisällön analyysimenetelmällä tutkimuskysymysten mukaisesti.

7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

7.1 Ensihoidon kenttäjohtajan rooli alueellisena esimiehenä

Ensihoidon kenttäjohtajan rooli on toimia sairaanhoitoalueen operatiivisena esimiehenä ja johtaa alueen operatiivista toimintaa kokonaisvaltaisesti palvelutasonpäättöksen mukaisesti. Ensihoidon kenttäjohtaja toimii myös toimialueensa lääkintäjohtajana monipoltilas- ja suuronnettomuustilanteissa.

Lohjan sairaanhoitoalueen kenttäjohtaja toimii hoitoyksikössä hoitajana. Sijoituspai- kana ovat Vihdin ja Lohjan hoitoyksiköt. Hänellä on käytössään Virve-käsiradio ja GSM-puhelin. Johtamiseen soveltuvaa tietokonepohjasta johtamisjärjestelmää kenttäjohtajalla ei ole käytössä. Tilannehallinta on jatkuvaa yksiköiden tehtävien seuranta. Jokaisen alueen ensihoitoyksikön tehtävät tulevat viesti-ilmoituksena kenttäjohtajan Virve-käsiradioon, jonka avulla hän pysyy tilanteiden tasalla. Tehtävien keston arviointi on riippuvainen kenttäjohtajan omasta kyvystä päätellä, miten kauan kukin tehtävä voi kestää. Tämä koetaan välillä melko stressaavaksi, koska läheskään aina ei kuulla tai

iläytetty yksikkö lähtee kuljettamaan potilasta tai jättää hänet
n koettu myös tehtävät, joiden kuljetusosoite on ennakolta
kuljetusosoitetta ei kuuluteta hätäkeskukseen puheena Virven
kautta vaan ainoastaan tilatietoviestinä ökuljettaaö.

Kenttäjohtajat kokevat ongelmana myös sen, että kenttäjohtaja toimii nykyasetuksella vain yhden palvelutuottajan palkkalistoilla ja ei kykene kokonaisvaltaiseen johtamiseen. Ongelmia lähinnä syntyy, kun kenttäjohtaja joutuu puuttumaan toisen palvelutuottajan tehtäviin ja pyrkii säilyttämään riittävän ensihoidollisen valmiuden. Osaa alueen ensihoitoyksiköiden henkilökunnista eivät miellä vuorossa olevaa kenttäjohtajaa alueen operatiivisena johtajana. Syynä tähän voi olla liian vähäinen tiedotus palveluntuottajien kesken siitä, mikä kenttäjohtajan toimenkuva on ja mikä on esimerkiksi valmiussiirron tarkoitus ja tavoite.

7.2 Ensihoidon kenttäjohtajan toimenkuva ja tehtävät työvuoron aikana

Ensihoidon kenttäjohtajan tehtäviin kuuluu osallistua kiireellisiin hälytystehtäviin sovitun hälytysohjeen mukaan. Ensihoidon kenttäjohtajan toimenkuvaan kuuluu yhteistyö hätäkeskuksen kanssa. Hätäkeskus on aktiivisesti yhteydessä kenttäjohtajaan, mikäli tehtäviä tulee jonoon, viive tehtävien hoitamiseen kasvaa tai resurssit tehtäviin nähden ovat liian vähäiset. Tehtäväseurannan päivystäjä konsultoi kenttäjohtajaa, miten jono saadaan purettua niin että valmius ei kärsi. Aika ajoittain syntyy tilanteita, jossa alueen ensihoitovalmius laskee ja näin syntyy niin sanotusti turhia ambulanssityhjiöitä. Näihin tilanteisiin vaaditaan kenttäjohtajan kykyä puuttua ja tehtävien uudelleen järjestämistä ensihoitoyksiköille siten, että alueen valmius ei heikkene.

Kenttäjohtajan toimenkuva eri palveluntuottajien kesken koettiin hieman ristiriitaiseksi. Syynä siihen on eri yritysten käsitykset siitä, kuka johtaa mitäkin. Ohjeistus kenttäjohtajan toiminnasta on olemassa (Liite 4) ja se on jaettu palveluntuottajille, mutta ilmeisesti ohjeistus ei ole tavoittanut kaikkia toimijoita tai sitä ei ymmärretä. Kenttäjohtajat ovat tämän vuoksi pyrkineet pitämään matalaa profiilia ja olla puuttumatta kovinkaan paljoa toisen yrityksen päivittäistehtävien hoitamiseen ökonfliktienö ehkäisemiseksi. Tähän ei kuulu kuitenkaan liikenneonnettomuudet, joissa on yli 5 altistunutta potilasta, jolloin kenttäjohtaja on hyvin selvässä roolissa ja käskyjä otetaan hyvin vastaan.

mmärretty sitä ajatusta, että ensihoitoon on tullut kenttäjohtajien kuuluvia resursseja ja tehtäviä. Pelastustoimen johtaja on uudesta käytännöstä. Ajan myötä tämä tietämättömyys on kuitenkin hävinnyt ja yhä enemmän tehdään yhteistyötä.

7.3 Poliisin kenttäjohtajan rooli, toimenkuva ja tehtävät työvuoron aikana

Kenttäjohtajan rooli on poliisiorganisaatiossa hyvin selkeä ja toimivalta laaja. Poliisin kenttäjohtaja on aina alipäällystökoulutettu henkilö, toisin sanoen virassa oleva ylikons-taapeli. Kentän ja kenttäjohtajan toimintaa valvoo yleisjohtaja, joka on päällystökoulu-tettu komisario tai ylikomisario. Työvuoron alussa kenttäjohtaja tarkastaa miehistön vahvuuden sekä sen, onko vahvuus riittävä vuoron suorittamiseen. Lisäksi hän tekee partiosuunnittelun ja ilmoittaa partionjohtajat hätäkeskuksen tietoon. Kenttäjohtaja tarkistaa päivän teeman, mikäli sellainen on suunniteltu työlistaan. Teemat voivat olla lisääntyntä liikennevalvontaa, jossa keskitytään tiettyyn osa-alueeseen, kuten esimerkiksi ajonopeuksiin. Teemat voivat olla myös ravintolatarkastuksia. Samalla käydään läpi edellisen vuorokauden tehtävät edellisen vuoron kenttäjohtajan kanssa. Tavoite tehtävien läpikäymisellä on tuoda esille mahdollisia riskejä ja muita huomioon otettavia asioita, jotka voivat vaikuttaa seuraavien vuorojen tehtävien hoitamiseen.

Poliisi käyttämä kenttäjohtajajärjestelmää (POKE) ja järjestelmän muut sovellukset palvelee kenttäjohtajaa ja yksittäistä partiota päivittäistehtävien hoidossa. Poliisin kenttäjärjestelmän tärkeimmät ominaisuudet ovat kartta- ja paikannuspalvelut, rekisteri ja henkilökyselyt sekä tehtävälista, jonka hätäkeskus välittää yksiköille. Yksiköt saavat siten tiedoksi muun muassa valvontailmoitukset ja tehtävät sekä tehtäviin liittyvät lisätiedot. POKEa seuraamalla kenttäjohtaja voi tehdä tarvittaessa partiosiiroja tai määrätä lähin partio suorittamaan tehtävää. Tehtäväannot ja kommunikointi tapahtuu yksiköiden välillä pääsääntöisesti Virven välityksellä. Kaikkiin poliisin vakituksessa käytössä oleviin partioautojen Virve-päätelaitteisiin on yhdistetty GPS-paikannin, joka antaa mahdollisuuden seurata partioiden sijaintia kenttäjärjestelmän kartalla. Paikannusominaisuus antaa kenttäjohtajalle mahdollisuuden hallita partioita lähimmän partion periaatteen mukaisesti. Virve ja reaaliaikainen yksikköpaikannus helpottaa kenttäjohtajaa huomattavasti, kun pitää tehdä taktisia nopeita päätöksiä esimerkiksi takaa-ajon aikana. Myös hätäkeskuspäivystäjillä tulee olla riittävän tarkka sijaintitieto kaikista hätäkeskusalueen hälytystehtäville käytettävissä olevista poliisipartioista. Tämä parantaa huomattavasti

Poliisin johtamistapa on hyvin samantyylinen kuin ensihoidon johtaminen Lohjan sairaanhoitoalueella. Poikkeuksena ensihoidon johtamismalliin on se, että poliisilla on ainoastaan yksi operatiivinen toimija, joiden tehtäviä kenttäjohtaja johtaa. Sen sijaan ensihoidon kenttäjohtajalla on kolme erillistä palveluntuottajaa, joka tuo haasteensa päivittäisjohtamisen malliin.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

8.1 Johtopäätökset

Riven (2008) opinnäytetyö, joka käsittelee lääkintäesimiehen ydintehtäviä ja kompetenssivaatimuksia, tukee tämän opinnäytetyön tuloksia. Operatiivisen johtamisen ohjeistuksen ja toimintatavan tulee noudattaa sairaanhoitopiirin laatimaa ohjeistusta. Ohjeistuksessa tulisi määritellä tarkasti kenttäjohtajan toimintamalli ja vastuukysymykset. Sijointipaikka tulisi sijoittaa mahdollisimman keskeisesti riskialueet huomioon ottaen. Toimialueen laajuutta ajatellen, pitää erittäin kriittisesti miettiä, tulisiko kenttäjohtaja sijoittaa hoitajaksi ensihoitoyksikköön tai liittää tehtäviin omana yksikkönä. Molemmilla toimintatavoilla on omat hyvät ja huonot puolensa.

Tämän opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan todeta että itsenäisen kenttäjohtoyksikön etu olisi se, että laadun valvonta ja vuorokoulutusmahdollisuus olisi huomattavasti tehokkaampaa. Etuna voisi pitää myös sitä, että kenttäjohtoyksikkö voisi tehdä tarvittaessa myös itse valmiussiirron alueelle, jossa valmiustaso heikkenee. Ajatuksena olisi, että kenttäjohtoyksikkö voisi toimia hoitotasoisena ensivasteena kiireellisillä tehtävillä tai ensihoitoyksikön apuna tukiyksikkönä. Tämä toimintatapa lisäisi kenttäjohtajan potilaskontakteja ja hoitotyötä. Samalla kenttäjohtaja pystyy valvomaan ensihoitotehtävässä tapahtuvaa potilaan hoidon laatua ja täten potilasturvallisuus parantuisi. Tarvittaessa kenttäjohtoyksikkö voi irtautua tehtävästä, mikäli katsoo läsnäolonsa tarpeettomaksi. Toiminta itsenäisenä yksikkönä voisi mahdollistaa kenttäjohtajalle myös laajemmat hoitovelvoitteet potilaan hoitamiseen silloin, kun päivystävä ensihoitolääkäri on estynyt tulemasta tehtävälle päällekkäistehtävän/sääesteen vuoksi tai vasteaika lääkäriyksiköllä on liian pitkä potilaan laadukkaan ja tarpeenmukaisen hoidon alkamisen suhteen. Tämä

io. Tällöin alueella on hoitotasoiseen ensihoitoon kykenevä

- Kenttäjohtaja (L4), jonka sijoitus on kuljettavassa hoitoyksikössä, hyötyy alueellisista tilannejohtajista (L5), joille L4 voi antaa johtovastuun tehtävällä, johon itse on estynyt tulemasta.
- Vuorokohtaiset koulutukset voidaan toteuttaa tehokkaimmin kenttäjohtajan toimesta hänen toimistovuoron aikana. Koulutusten suunnittelu ja kouluttaminen voisi olla yksi kenttäjohtajan omista vastuualueista. Koulutuksia tulisi järjestää yhteistyössä eriviranomaistahojen kanssa, esimerkiksi pelastustoimi.
- Laadunvalvontaa voidaan suorittaa operatiivinen toiminta yhteydessä. Vuorokohtaisissa koulutuksissa keskitytään hoito-ohjeistusten sisältöön ja tarkoitukseen. Tärkeintä on ylläpitää ja kehittää ensihoitajien ammattitaitoa.
- Kenttäjohtaja ylläpitää ja kehittää omaa ammattitaitoaan säännöllisillä anestesia/leikkaus-, tehostetun valvonnan- ja päivystysosastojaksoilla. Kenttäjohtaja voidaan kouluttaa toteuttamaan pidemmälle vietyä potilaan hoitamista.

8.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Analysoitujen tulosten jälkeen tutkijan tulee tulkita saatua aineistoa ja muodostaa siitä johtopäätöksiä. Tutkijalle siis annetaan vapaus päätellä itse saadun aineiston perusteella, mitä se tarkoittaa. Tutkijalle annetaan lupa pohtia asiaa. Todellisuudessa tutkija, tutkittava ja tutkimuksen lukija voivat tehdä kaikesta tarkkuudesta huolimatta erilaisen tulokinnan. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2008, 2116212.)

Virve-toimintapuheryhmiä koskevat tiedot on referoitu sosiaali- ja terveysministeriön viranomaisverkosta vastaavan Virve pääkäyttäjän Tomi Pekkosen Virve-ohjeen mukaan. Referoinnista ja sisällön käyttämisestä opinnäytetyötarkoitukseen on puhelimitse sovittu Tomi Pekkosen kanssa 9.3.2012. Lupa pyydettiin, koska ohjeistus on turvaluokitettu suojaustasolle 4 ja estää sisällön levittämisen ulkopuolisille. Tämän vuoksi puheryhmien nimiä ei julkaista vedoten asiapaperin suojaustasoon JulkL (621/1999) 24.1 § 10 mukaan.

ntajien työvuoron aikana. Yksi haastattelu suoritettiin työ-
ellun henkilön loman vuoksi. Haastattelun aikana oli vaikea
imuskysymyksiin. Litteroinnin aikana puheen merkitys sa-
nasta sanaan oli oleellinen. Muodostui piilomerkityksiä, joiden löytäminen toi vastauk-
sen kysymyksiin. Tietenkin näissä ns piilomerkitysten tunnistamisissa on vaaransa, kos-
ka haastateltavan sanoma voi muuttua haastattelun kirjoittajan virhetulkinnan myötä. Piilomerkityksissä turvauduttiin omaan henkilökohtaiseen kokemukseen haastateltavas-
ta aiheesta. Mikäli esiin ilmestyi jokin asia haastattelun purkuvaiheessa, jonka tarkoi-
tusperää ei ymmärretty, rajattiin se tutkimuksen ulkopuolelle. Opinnäytetyön aihetta
tukee se, että myös opinnäytetyön tekijä toimii alueen kenttäjohtotehtävissä.

Havainnointi oli sinänsä haastava, koska kyseessä oli täysin eri viranomaistaho. Ha-
vainnoinnista kirjattiin erillinen kirjallinen sopimus Metropolia Ammattikorkeakoulun,
opinnäytetyön tekijän ja poliisiviranomaisedustajan, tässä tapauksessa kenttä- ja häly-
tystoiminnasta vastaavan komisarion kanssa. Sopimuksen tarkoituksena oli selvittää
havainnointiin liittyviä rajoituksia, joita havainnointia suorittavan on noudatettava.
Esimerkkinä yksityisyyden suoja, poliisin toimintatavat ja muut toimenpiteet ja tehtävät
olivat ehdottoman salassa pidettäviä (Liite 3). Säännöt tehtiin selväksi ennen havain-
nointiajankohtaa. Asia informoitiin myös kenttäjohtajana toimiville ylikonstaapeleille.
Havainnointi keskittyi siis täysin kenttäjohtajan operatiiviseen johtamiseen. Havain-
nointikierroksen aikana ei ilmennyt yhtään sellaista kohtaa, joka olisi voinut vaarantaa
tutkimuksen. Luotettavuudesta kertoo se, että poliisin toiminta perustuu täysin poliisila-
kiin.

Tutkimuksen luotettavuus toimintatapojen ja päätösten suhteen perustuu poliisilakiin,
jonka mukaan poliisiviranomainen toimii. Tämä loi näkemyksen asiaan, että kenttäjoh-
tajan tulisi hallita koko toimialueensa sekä tuntea poliisilain, jonka turvin kenttäjohtaja
voi tehdä nopeita, joskus jopa vaarallisia päätöksiä. Toisin sanoen, kenttäjohtajan pää-
töksen tulee perustua aina poliisilakia noudattaen ja tilanteesta saatuun tietoon. (poliisi-
laki 7.4.1995/493).

8.3 Pohdinta

Opinnäytetyötä tehdessäni, mielessäni oli koko ajan kirkkaana, että teen työn kehittä-
mismielessä ja toiveena on saada omat ajatukset esille. Kaikki opinnäytetyössä ilmene-

ustelemaan kirjallisuudella ja faktoilla, jotka liittyvät vah-

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Kirjalliseen osioon sain hyvin paljon tuotosta aikaiseksi eri lähteistä. Osio käsitteli johtamista hyvin laajalti, aina korkeatasoiseen strategiseen johtamiseen asti. Varasin itseleni ohjausajan, jossa teimme opinnäytetyön ohjaajan, Iira Lankisen, kanssa työn rajaukset ja määrittelin tämän pohjalta työn pääasiallisen sisällön. Sisältö muodostui Brains-torm-tyyppisesti. Aloitus-sanaksi asetin sanan ökentäjohto. Työ käsittää pääasiassa puhtaasti operatiiviseen kenttäjohtamiseen ja sen sisältöön. Näihin kysymyksiin aloin etsiä vastauksia kirjallisuudesta ja yleisesti hyväksi todennetuista johtamismenetelmistä. Tutkimuslupamenettelyt hoidettiin kuntoon hyvissä ajoin opinnäytetyön toteutusta, haastatteluja ja havainnointikäyntiä ajatellen.

Haastattelun purku kirjalliseen muotoon oli melko hankalaa. Aikaa kului huomattavasti. Tekstiä tuli sitäkin enemmän. Kaiken kaikkiaan haastattelu tuotti noin 9 sivua tekstiä puhtaaksikirjoitettuna. Ääninauhuri ilmeni melko heikoksi äänenlaadun osalta. Ajoittain oli vaikeuksia saada sanoista selvää. Ääninauhurin lisäksi haastattelun aikana kirjattiin oleelliset asiat ylös paperille suoraan. Tällä tavalla punainen lanka säilyi. Kaikesta huolimatta kirjoitettavaan tekstiin sokeutui ja jouduttiin useasti turvautumaan ulkopuolisen apuun, joka lukee tekstin läpi ja kertoo tehdyt virheet. Muutamia selkeitä asiavirheitäkin havaittiin ja nämä korjattiin varsinaiseen opinnäytetyöhön.

Haastatteluaineisto käsitti enimmäkseen toiminnan kehittämiseen liittyviä epäkohtia. Haastatteluissa tuli ilmi monta sellaista seikkaa, mikä vaikeuttaa selkeästi operatiivista päivittäisjohtamista ja esitettiin ehdotuksia miten tämä tilanne voidaan korjata. Osassa haastatteluissa oli kovinkin voimakkaita ilmaisuja nykyisestä toiminnasta, jotka tulkittiin hyvin henkilökohtaiseen mielipiteeseen ja täten ei ollut tarkoituksenmukainen tätä työtä ajatellen.

Tarkoitukseni oli käydä tekemässä haastattelut myös lähialueiden kenttäjohtajilla mutta ajan puutteen vuoksi jouduin luopumaan tästä ajatuksesta. Sen sijaan aloitin suunnitellusti ensihoitotyön johtamiskoulutuksen Arcadan ammattikorkeakoulussa tammikuussa 2012 ja sitä kautta saan paljon ajankohtaista tietoa koko Suomen laajuisesti. Koulutuksen edetessä olen tutustunut eri organisaatioiden johtamistapoihin ja järjestelmiin. Mielestäni tämä korvaa ajanpuutteen vuoksi poisjääneisiin haastatteluihin täydellisesti. Koulutuksen aikana eri organisaatiot esittelevät omia johtamismallejaan ja järjestelmi-

...ida, miten hyvin erilaisia johtamismalleja jokaisella eri pal-
...e ovat vuosien aikana kehittyneet sekä tulevat kehittymään.
...toa opinnäytetyötä ajatellen. Opintojakson aikana tutustuin
myös simulaatioharjoituksen muodossa eri johtamistyyleihin, joka liittyi mukaan osaksi
opinnäytetyön havainnointia.

8.4 Jatkotutkimusehdotukset

Tämä opinnäytetyö käsittää enimmäkseen jo toiminnassa olevan kenttäjohtamisen toi-
minnan kuvausta ja kehitysehdotuksia. Jatkossa tulisi kartoittaa alueen kenttäjohtamisen
toimivuutta uudestaan vuoden päästä siitä, kun toiminta on aloitettu sairaanhoitoalueen
toimesta. Tutkimus voisi sisältää kenttäjohtajan toiminnan tehokkuuden arvioinnin päi-
vittäisessä operatiivisessa johtamisessa. Yhteistyö ja kenttäjohtamistoiminta eri yhteis-
työviranomaisten kanssa olisi myös syytä kartoittaa tietyn ajan kuluttua. Kenttäjohta-
mistoimintaa voisi verrata muiden uusien yksiköiden toimintamalliin, kuten esimerkiksi
HUS Porvoon ja HUS Hyvinkään sairaanhoitoalueen johtamismalli. Siten saadaan ensi-
hoidon johtamiseen kehitystä aikaan ja se palvelisi tehokkaasti koko HUS-
sairaanhoitopiiriä.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

- Aiaspaa, Ari & Kuusma, Markku & Rekola, Leena & Sillanpää, Kirsti 2003. Uusi ensihoidon käsikirja. Helsinki: Tammi
- Aulanko, Essi 2012. Syväjohtaminen. Ensihoitotyön johtamisopinnot. Luentomateriaali.
- Bodman Tomas 2007. Sosiaali- ja terveysministeriön viranomaisverkon viestiliikenneohje
- Castrén, Maaret - Kinnunen, Ari & Paakkonen, Heikki & Pousi, Jouni - Seppälä, Juhani & Väisänen, Olli 2002. Ensihoidon perusteet. Keuruu: Otava kirjapaino Oy.
- Codea Leda - Pelastustoimen ja ensihoidon kenttäjohtamisjärjestelmä. Verkkodokumentti <codea.fi>. Luettu 21.01.2012.
- Ensihoidon johtamisopinnot 2012. Ryhmä 7. Arcada ammattikorkeakoulu. 13.1 & 19.12.2012
- Heinonen, Jaakko 2010. Imass Trial Report. Tutkimusraportti. Pelastusopisto. Kuopio.
- Heinonen, Jaakko 2011. Tilannetietoisuuden vaikutus johtajan kuormittumiseen & Kenttäjohtamisjärjestelmät johtajan tukena. Opinnäytetyö. Savonia ammattikorkeakoulu. Kuopio.
- Hirsjärvi, Sirkka., Remes, Pirkko. Sajavaara, Palua. 2008. Tutki ja kirjoita. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- HUS Lohjan sairaanhoitoalue. Verkkodokumentti <HUS.fi>. Luettu 5.4.2012.
- HUS Lohjan sairaanhoitoalueen vastuulääkärin laatima hälytysohje Länsi-Uudenmaan hätäkeskukselle. 1.2.2009.
- HUS palvelutasonpäättös 2012. Verkkodokumentti <HUS.fi>. Luettu 5.4.2012.
- HUS/Hyvinkään sairaanhoitoalueen ensihoitopalvelun johtaminen. 23.1.2012
- Hätäkeskuslaitos 2011. Toti-hanke. Verkkosivu. <<http://www.112.fi/index.php?pageName=toti>>, Luettu 5.2.2012.
- Jaskari, Pasi 2011. Ensihoitopalvelun kenttäjohtamisen kehittäminen Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueelle. Opinnäytetyö.
- Johtajuus. Jyväskylän yliopisto 2012. Verkkodokumentti. <<http://www.jyu.fi/viesti/verkkotuotanto/ryhmaviesti/index.html>>. Luettu 3.4.2012.
- Jussila, Marko 2010. Lääkinnällisen pelastustoimen johtaminen Jokilaaksojen alueella. Opinnäytetyö.
- Juuti, Pauli 2005. Toivon johtaminen. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

n selvityshanke 2007. Verkkodokumentti.
<http://intermin/biblio.nsf/E714EDBE40919ADBC22573B500.pdf>>. Luettu 25.2.2012.

- Komokallio, Jussi 2012. Esimiehen rooli ja johtamismallit. Ensihoitotyön johtamisopinnot. Luento 23.5.2012.
- Korhonen, K. Stolt, H. Takala, S. 2005 (A). Ensihoitaja (AMK) ó tutkinnon antamat valmiudet lääkintäesimiehen (L4) tehtäviin. Opinnäytetyö. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu: Kotka
- Kuisma, Markku ó Holmström, Peter ó Porthan, Kari 2009. Ensihoito. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kukkola, Eero 2011. Peruspeliä johtaja. Peruspeliä. Helsinki: Books on Demand GmbH.
- L 30.12.2010/1326. Terveystieteiden laissa muutoksia. Annettu Helsingissä 1.5.2011.
- L 340/2011. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta. Annettu Helsingissä 6.4.2011.
- L 379/2011. Pelastuslaki. Annettu Helsingissä 21.4.2011.
- L 621/1999. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta. 1.10.2011.
- L 7.4.1995/493. Poliisilaki. 1.10.1995.
- L 8.9.1995/1112. Poliisiasetus. 1.10.1995.
- L 990/2000. Valtioneuvoston asetus hätäkeskuslaitoksesta. 18.2.2000.
- Logica. Merlot Solutions for public safety organisations. Verkkodokumentti.
<<http://site.logica.com/file/13271>>. Luettu 8.4.2012.
- Marsh, Anthony 2009. Report of the National Steering Group on Clinical Leadership in the Ambulance Service. NHS Ambulance Chief Executive Group.
- Nakari, Olli-Pekka, Jama, Timo, Valli, Juha 2011. Ensihoidon kenttäjohtajärjestelmä Hyvinkään sairaanhoitoalueella 2011. TK -hankeraportti 1.9-30.11.2011.
- Pekkonen, Tomi 2012. Virve puheryhmien käyttö. Ensihoitopalvelu. Suojaustaso 4. Sosiaali- ja terveystoimen VIRVE päällikkö HUS ERVA-alue HUS yhtymähallinto / varautumis- ja riskienhallintatoimi. Ei julkinen.
- Pelastustoiminnan johtaminen. 2005. Pelastusopisto
- Pelastustoiminnan johtaminen-ohje. 2007. Satakunnan pelastuslaitos.
- Pirnes, Unto 2003. Kehittyvä johtajuus. Helsinki: Otava.
- Ristikangas, Vesa ó Aaltonen, Tapio ó Pitkänen, Eeva 2008. Asiantuntijasta esimies. Innostusta ja arvostusta esimiestyöhön. Helsinki: WSOY.
- Rive, Sami 2008. Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymän lääkintäesimiesten ydin-tehtävät ja kompetenssivaatimukset. Opinnäytetyö.

Maijastiina 2009. Johtajan vuorovaikutusosaaminen ja sen
ylän yliopisto.Jyväskylä.

htaminen. Sairaankuljetuksen turvallisuus on johtamista -
seminaari. 2006. Tampere.

Salonen, Timo 2002. Kehittyvä organisaatio muuttuvassa ympäristössä, osaamisen joh-
taminen ja hallinta puolustusvoimissa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki:
Hakapaino Oy.

Saukonoja, Ilmo 2004. Pelastustoiminnan johtamisen perusteita. Opinto-materiaali.
Kuopio: Pelastusopisto.

Silfvast, Tom 2012. HUS ensihoitoyksikkö. Ensihoitoasetuksen tuomat muutokset. En-
sihoitotyön johtamisopinnot. Luento 20.3.2012.

Sisäasiainministeriön julkaisu. Toimintavalmiusohje. Dnro SM-2002-00018/Tu-35

Suomen erillisverkot. Verkkodokumentti <erillisverkot.fi>. Luettu 4.4.2012

Suomen viranomaisverkko. Verkkodokumentti <virve.com>. Luettu 4.4.2012

Taktinen ensihoito 2002. Sisäasiainministeriö

Viitala, Riitta 2005.Johda osaamista. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Virve-verkko kehittyy. Sisäasiainministeriö 2009. Verkkodokumentti. Päivitetty
17.6.2009. < <http://www.pelastustoimi.fi/artikkelit/4551>>. Luettu 4.4.2012.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Lohjan sairaala
Päivystysalueen ja ensihoidon osastonylilääkäri
Jarmo Lehtonen
Sairaالاتie 8
08200 Lohja

Tutkimuslupahakemus

Suuritan ensihoitaja AMK -tutkintoa Metropolia Ammattikorkeakoulussa. Opinnäytetyöni tarkoituksena on kuvata ensihoidon kenttäjohtajan roolia hoitotason ensihoitajien alueellisena esimiehenä sekä kenttäjohtajan toimenkuvaa ja tehtäviä työvuoron aikana. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ensihoidon kenttäjohtamista Lohjan sairaanhoitoalueella.

Tutkimusaineisto kerätään yksilöhaastatteluna HUS Lohjan sairaanhoitopiirin vastuulääkärin nimeämiltä ensihoidon kenttäjohtajilta keväällä 2012 (liite 1). Haastattelut nauhoitetaan ja kirjataan. Aineistoa käytetään luottamuksellisesti. Vastaajien intymiteetti ja anonymiteetti turvataan.

Opinnäytetyön ohjaajina toimivat Lohjan sairaalan päivystysalueen osastonylilääkäri, ensihoidon vastuulääkäri Jarmo Lehtonen ja Metropolia Ammattikorkeakoulun lehtori Iira Lankinen. Tutkimustulokset julkaistaan opinnäytetyössä, joka valmistuu keväällä 2012.

HAASTATTELUKYSYMYKSET:

Mikä on kenttäjohtajan rooli alueellisena esimiehenä?

Mitkä on kenttäjohtajan toimenkuva ja tehtävät työvuoron aikana?

Lohjalla 29.12.2011

Bo Sundholm
puh. 044-5077666
e-mail: bo.sundholm@metropolia.fi

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos, Lohjan poliisilaitos
Komisario Värtinen Teemu
Postikatu 3B 08100 Lohja

Tutkimuslupahakemus

Suuritan ensihoitaja AMK -tutkintoa Metropolia ammattikorkeakoulussa. Opinnäytetyöni tarkoituksena on kuvata/kartoittaa ensihoidon kenttäjohtajan roolia hoitotason ensihoitajien alueellisena esimiehenä. Toisena tarkoituksena on kuvata toimenkuvaa ja tehtäviä työvuoron aikana. Opinnäytetyön tavoitteena on ensihoidon kenttäjohtajan toiminnan kehittäminen Lohjan sairaanhoitoalueella. Pyydämme kohteliaimmin havainnointilupaa aineistonkeruuta varten. Aineisto kerätään havainnointimenetelmällä ja havainnointitiedot kirjataan erilliseen vihkoon joka puretaan valmiiseen opinnäytetyöhön. Mikäli tutkimuslupa myönnetään, aineistonkeruu on tarkoitus suorittaa keväällä 2012.

Tutkimus tullaan toteuttamaan seuraamalla kenttäjohtajan toimintaa hänen työvuoron ajan. Tavoitteena on saada 2-3 havainnointikertaa. Itse tehtäväpaikalle havainnointia tekevä opiskelija ei osallistu. Opiskelija seuraa tehtävää autosta seuraamalla ja kuuntelemalla viestiliikennettä.

Havainnointia suorittavalla opiskelijalla on vaitiolovelvollisuus.

Opinnäytetyön ohjaajina toimivat Lohjan sairaanhoitoalueen ensihoidon ylilääkäri Jarmo Lehtonen ja Lohjan sairaanhoitoalueen kenttäjohtaja/sairaanhoitaja Tero Vainio ja Metropolia Ammattikorkeakoulun lehtori Iira Lankinen. Havainnointitulokset julkaistaan opinnäytetyössä, joka valmistuu keväällä 2012. Vastaan mielelläni opinnäytetyötä koskeviin kysymyksiin.

Lohjalla 10.01.2012

Sundholm Bo
puh. 044-5077666
e-mail: bo.sundholm@metropolia.fi

ESIMERKKEJÄ POLIISTOIMINNAN SEURAAMISEEN LIITTYVISTÄ RAJOITUKSISTA

Rajoituksia julkisella alueella

- Kiinniottilanteessa on varmistettava, että poliisi ei omalla toiminnallaan anna ulkopuoliselle yksityisyyden suojaan liittyviä tietoja, kuten henkilötietoja. Jos toimenpiteen kohteena on yleisesti tunnettu henkilö, ei poliisi voi siinäkään tapauksessa vahvistaa tietoa tai kertoa yksityiskohtia tapahtumasta.
- Päihtymyksen johdosta tehtyihin kiinniottoihin liittyvät tiedot ovat ehdottoman salassapidon alaisia.
- Poliisin ei pidä kertoa ja esitellä yksityiskohtaisesti salassa pidettäviä taktisia ja teknisiä toimintamenetelmiä tai termejä
- Esitutkinnasta tiedottamisesta on säädetty erikseen esitutkinta- ja pakkokeinoasetuksessa

Rajoituksia kotirauha-alueella

- Partio, jossa on ulkopuolisia ei lähde ensimmäisenä tehtävään, joka on asunnossa. Ensin on saatava tieto siitä, onko tehtävä kotirauhan suojaamalla alueella. Ulkopuolisia ei saa viedä kotirauha-alueelle, kuten omakotitalon pihaan. Partio voi kuitenkin jäädä seuramaan tilannetta julkiselle alueelle, kuten kerrostalon pihalle ja kertoa poliisitoiminnasta ulkopuolisille yleisellä tasolla.
- Mikäli olosuhteista tai paikasta on tunnistettavissa asiakkaan henkilöllisyys, hänen perheensä tai hänen kanssa yhteisessä taloudessa eläviä, ei seurannalle ole edellytyksiä. Tapahtuman tarkkaa osoitetta ei saa antaa ulkopuolisille. Harva-alueilla yksilöivä tieto voi olla myös gps-sijainti.

Rajoituksia poliisin toimitiloissa ja ajoneuvoissa

- Poliisin toimenpiteiden kohteeksi joutuneen henkilön seuraamiseen poliisin toimitiloissa ja ajoneuvoissa vaaditaan asiakkaan antama lupa. Luvan pyytäjä on sidosryhmän edustaja. Koska hän ei välttämättä voi henkilökohtaisesti esittää asiaa toimenpiteiden kohteeksi joutuneelle henkilölle, toimii poliisi asiassa välittäjänä. Poliisi kysyy, haluaako henkilö keskustella hänen toimintansa seuraamisesta sidosryhmän edustajan kanssa. Jos vastaus on myönteinen, niin sidosryhmän edustaja esittelee asian yksityiskohtaisemmin ja pyytää lupaa itse.
- Poliisin toimenpiteiden kohteeksi joutunutta henkilöä ja sidosryhmän edustajia samassa ajoneuvossa kuljettaessa on varmistettava, ettei arkaluontoisia henkilötietoja käsitellä ulkopuolisen läsnä ollessa. Tällaisia ovat mm. tiedot, jotka kuvaavat rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamista, terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta tai häneen kohdistettua hoitotoimenpidettä tai niihin verrattavia toimia. Tietosuojavaltuutetun kannanoton mukaan poliisin toimenpiteet ovat arkaluontoisia henkilötietoja.
- Ajoneuvon omaa radiota ei käytetä operatiiviseen radioliikenteeseen. Poliisit käyttävät henkilökohtaisia radioita, joissa on korvanapit. Esimerkiksi dokumentaarissa televisiotuotannoissa ajoneuvon radioon voidaan ohjata puheliikennettä, jossa huomioidaan se, että kuulijoina on ulkopuolisia.
- Poke-näyttö peitetään heijastuksen estävällä kalvolla ja käännetään niin, että ulkopuoliset eivät sitä näe. Poke-järjestelmää käytetään kosketusnäytön sijaan näppäimistöltä.
- Ulkopuolisille ei saa antaa tietoja poliisin taktisista ja teknisistä menetelmistä ja suunnitelmista. Tieto- ja viestijärjestelmien sekä poliisin rekistereiden käyttämiseen ja sisältöön liittyviä tietoja ei saa esitellä ulkopuoliselle.
- Ulkopuolisen läsnä ollessa ei saa käsitellä asiakirjoja, jotka koskevat onnettomuuksiin ja poikkeusoloihin varautumista.
- Aseiden säilytyspaikkoja ajoneuvoissa ei pidä paljastaa.

HIIDEN L4 / Lääkintäjohtaja -ohje.

18.08.2008

Toimialueellamme toimii erillisen listan mukaisesti L4 ympärivuorokautisesti. L4 tulee hälyttää / liittää sellaisiin tehtäviin, joissa altistuneiden lukumäärä on 5 tai yli (isomopo) ja 9 tai yli (lääkinnän suro) -tilanteisiin sekä muihin erikoistilanteisiin, joissa lääkinällistä johtamista voidaan tarvita, esim. piiritys- tai pommiuhkatilanteet, suurpalot jne. varsinkin, jos operatiivinen tilanne pitkittyy. Jos hätäkeskus ei ole hälyttänyt sitä yksikköä jossa L4 on, tulee sen pyytää se tekemään. L4 on lähes poikkeuksetta joko Vihti 190:ssa tai Lohja 190:ssa. Kunnat ovat sijoittaneet L4 käyttöön kaksi Virve -käsiradiota. Näistä toinen on Vihdissä ja toinen Lohjalla ja se laite vastaa, missä vuorossa oleva henkilö sijaitsee. Yhteyden saa joko soittamalla tai radiokutsuna. Operatiivisena tunnuksena toimii; HIIDEN L4. Radioiden numerot ovat syötetty kaikkiin Virve -radioihin.

Altistuneita 1-4 (pikkumopo) tilannetta johtaa se hoitoyksikkö, joka ensimmäisenä kohteen saavuttaa (esim. "NuPu 191 kohteessa ja johtaa"). Poikkeuksena tilanteet joissa jo hälytetyissä yksiköissä vuoron mukainen L4.

L4:n rooli tehtävällä on johtaa lääkinnän yksiköitä ja -toimia koko HUS/Lohjan Sairaanhoidon alueella annettujen voimassa olevien toimintaohjeiden mukaisesti. Triage -laukuista löytyy toimintaohjekortit ja tunnistelevit tunnisteineen (+ muut tarvittavat välineet). Lisäksi L4 vastaa operatiivisesta tilanteesta mm. riittävästä ensihoidon kalustosta, valmiuksien ylläpidosta ja johtaa vuoronsa aikana koko työvuoroa Vihdin Sairaankuljetuksen / HaEs:n alueella.

Näin käytössä olleet "P-NOLLA" -työvuorojohdot lakkautetaan.

Lääkinnän suro -tehtävällä kannattaa harkita siirtymistä "L-U Suuron" -kansioon ja toiminta ryhmäksi "Lum TULO". Tästä päätöksen tekee L4/Lääkintäjohtaja. Huom! Lääkinnän suro (= altistuneiden määrä) ja Pelastuksen suro ovat eri asioita. Hätäkeskus ei nauhoita lääkinnän alapuheryhmiä, joten kaikki annetut käskyt kannattaa kirjata ylös kellonaikoinen (harkitse kirjuria).

Jokaisesta tehtävästä jossa L4/Lääkintäjohtoa on käytetty, tulee täyttää erillinen tapahtumaraportti ja normaali KELA:n kaavake.

Hätäkeskusta, Medi-Heliä, pelastuslaitosta ja terveyskeskuksia on asiasta informoitu oyl Jarmo Lehtosen taholta. Toiminta perustuu HUS/Ensihoidon ohjeisiin.

TIEDOKSI koko henkilöstölle.

/02